

DESATERO STATISTICKÉHO INFORMAČNÍHO SYSTÉMU 5.0

1. **Využíváme maximum ze stávajícího systému**, prvotní jsou vždy definice a popisy služeb, teprve následně se volí platformy, tvoří aplikace a moduly. Identifikovaná slabá místa by měla být zlepšena a není nezbytné klást důraz na nové funkcionality.

2. **Klademe důraz na bezpečnost a platformovou neutralitu** s vhodnou preferencí open source nástrojů. S ohledem na investiční i provozní náklady a jejich efektivní nakládání je nutné, aby prostředí určené pro produkci statistik zachovalo návaznost na pravidelně aktualizovanou informační koncepci:

- a) Provozujeme více typů databází, které spolu musí dobře komunikovat.
- b) Preferujeme tenké klienty tam, kde to dává smysl. Aplikace pro zpracovatele, pořizovatele i tazatele musí fungovat pod více platformami, minimálně Windows+Android (vždy dohromady!) a optimálně i Linux. Cílem je, aby ČSÚ mohl svobodně volit operační systémy i hardware s omezením vendor lock-in.
- c) Dbáme zásad bezpodmínečného zajištění důvěrnosti a kybernetické bezpečnosti informací, které vyplývají z právních předpisů, standardů a osvědčených postupů.
- d) Pravidelně vzděláváme IT pracovníky v oblastech, které využíváme, a proto zajišťujeme podporu těchto prostředí, které jsou součástí celouřadové strategie.

3. **Modernizujeme prostředí pro respondenty ČSÚ**, kteří jsou na prvním místě našeho vztahu s veřejností. Jde o procesy:

- a) autentizace,
- b) autorizace,
- c) napojení na informační systémy firem a odklon od výkazů v oblastech, kde to lze a je efektivní. Součástí je i naprostá variabilita při dodržování zvoleného standardu.
- d) flexibilita a orientace na respondenty (zvýšení komfortu) včetně vyplnění výkazů/dotazníků na mobilu či tabletu,
- e) moderní technologie a vzdálená správa 100% pod kontrolou IT ČSÚ,
- f) zpětná vazba od respondentů a user-friendly přístup jsou pro nás klíčové.

4. **Budujeme modulární systém**, ve kterém jednotlivé komponenty lze využívat podle potřeb a stavu jednotlivých statistik. Jednotlivé systémy a subsystémy si do sebe nesmějí sahat s výjimkou "flagování", vyplnění paradat. V maximální míře vycházejí ze statistického metadatového systému, diseminovaná data ukládat v datovém skladu a prezentovat v prostředí veřejné databáze. Pro výměnu dat mezi subsystémy musí být definováno rozhraní a důsledně zvažováno vytvoření nástroje typu service bus. Výměna jednotlivých systémů a podsystémů by měla být snadno proveditelná. A u funkcionalit definujeme synchronní či asynchronní rozhraní podle potřeby.

5. **Orientujeme se na společné základní funkcionality** jako standardní řešení, která jsme schopni parametrizovat a zajistit tak standardizaci systému, které jsou využitelné pro všechny statistické domény (v adekvátních částech).

6. **Každý proces vedoucí k tvorbě statistických informací musí být podchycen v systému, aby šlo hledat a analyzovat efektivitu**, i výjimky a anomálie musejí být podchyceny v systému. Zde se odkazujeme i na GSBPM. Statistické domény jsou do jednotlivých částí SIS zapojeny v různé míře s cílem dosáhnout co největší efektivnosti produkce statistik. Návrhy změn musí procházet věcnou diskusí nebo oponenturou. V případě úspěchu je možné nabídnout věcná i IT řešení ostatním orgánům státní statistické služby.

7. **Neustále zajišťujeme efektivitu systému**, kdy pro stejné nebo podobné pod-procesy minimalizujeme počet nástrojů. Věcně však může být stejný proces realizován více nástroji nebo více technologiemi, které vychází ze shodně definovaných vstupů a výstupů. Platí, že vše musí být popsáno, zdokumentováno a standardizováno a musí být zajištěny návaznosti na předcházející a následné subsystémy. Statistický informační systém úzce souvisí se statistickou kvalitou, která je jeho součástí.

8. **Výstupy publikujeme jedním společným kanálem** za všechny statistické oblasti. K tomu využíváme jednotný systém metainformačních popisů, v kterém jsou podchyceny i specifické potřeby a specifická řešení.

9. **Rozšiřujeme způsoby zveřejňování a vizualizace výstupů** z hlediska použitých nástrojů tak, aby ČSÚ poskytoval příjemné uživatelské prostředí pro své zákazníky. Své výstupy orientujeme na uživatele. Reagujeme na jeho potřeby s ohledem na uživatelskou přívětivost veškerých výstupů ČSÚ. Všechny aplikace a prezentace pro veřejnost procházejí průběžným uživatelským testováním. Zvláštní pozornost věnujeme zveřejňování výstupů v otevřených formátech a srozumitelné formě prezentace dat ČSÚ v textové či vizualizované podobě.

10. **Pravidelně a koncepčně vzděláváme a školíme** zaměstnance, zejména pracující s daty. Základní práce statistika ve VPO bude datová analýza (kromě pozic metodiků), která je založena na efektivní práci v prostředí datových tržišť, tabulkových procesorů, databází, statistických a dataminingových programů, jako jsou R a Python. Právě proto na tento účel budou školení ČSÚ primárně orientována.